

Kategoria

- ZUS

Znalezienie odpowiedzialnej osoby, która z troską zajmie się dzieckiem, to dla wielu rodziców ogromne wyzwanie. Nianią może być zarówno młoda osoba wchodząca na rynek pracy, jak i babcia, która chce dorobić do emerytury. Warto wiedzieć, że zatrudnienie opiekunki na podstawie umowy uaktywniającej to rozwiązanie proste, bezpieczne i korzystne dla obu stron.

Czym jest umowa uaktywniająca i z kim można ją zawrzeć

Umowa uaktywniająca to umowa o świadczenie usług, na podstawie której niania opiekuje się dzieckiem lub dziećmi. Dzięki niej opiekunka jest objęta obowiązkowymi ubezpieczeniami: emerytalnym, rentowymi, wypadkowym i zdrowotnym. Składki na te ubezpieczenia sfinansuje w całości lub w części państwo. Niania może również przystąpić do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego. Umowa określa m.in. czas i miejsce opieki, obowiązki opiekunki, wysokość wynagrodzenia oraz okres obowiązywania.

- Dzięki zawartej umowie rodzic może skorzystać z dofinansowania z budżetu państwa, co realnie obniża koszty opieki. Niania natomiast zyskuje bezpieczeństwo. Dzięki składkom na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ma zabezpieczenie nie tylko teraz, ale także na przyszłość. To oznacza, że okres jej pracy wlicza się do emerytury, daje prawo do świadczeń zdrowotnych, a w przypadku choroby czy macierzyństwa ma również prawo do zasiłków - Informuje Katarzyna Krupicka, regionalna rzeczniczka prasowa ZUS województwa podlaskiego

Na umowie uaktywniającej może być zatrudniona każda osoba pełnoletnia, która nie jest matką dziecka. Opieka dotyczy dzieci od 20 tygodnia życia aż do końca roku szkolnego, w którym maluch kończy 3 lata. W wyjątkowych sytuacjach - jeśli pobyt dziecka w przedszkolu jest utrudniony lub niemożliwy - okres ten wydłuża się do końca roku szkolnego, w którym dziecko kończy 4 lata.

Umowa musi być zawarta bezpośrednio z rodzicem, rodzicem samotnie wychowującym dziecko albo z opiekunem prawnym, który sprawuje pieczę na mocy orzeczenia sądu. W praktyce oznacza to, że nianią może być studentka, osoba szukająca dodatkowego zajęcia albo właśnie babcia, która chciałaby dorobić do emerytury i jednocześnie mieć gwarancję ubezpieczenia.

Obowiązki rodzica jako płatnika składek

Pierwszy krok to podpisanie umowy. Następnie rodzic musi zgłosić siebie jako płatnika składek w ZUS-ie na formularzu ZUS ZFA - chyba że już wcześniej był zarejestrowany, na przykład z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej.

Kolejnym krokiem jest zgłoszenie niani do ubezpieczeń. Może to zrobić na formularzach ZUS ZUA lub ZUS ZZA - w zależności od tego, czy niania podlega ubezpieczeniom społecznym i zdrowotnemu, czy tylko zdrowotnemu. Zgłoszenia trzeba dokonać w ciągu 7 dni od rozpoczęcia opieki nad dzieckiem.

Rodzic ma też inne obowiązki: zgłasza lub wyrejestrowuje członków rodziny z ubezpieczenia zdrowotnego na formularzu ZUS ZCNA, wyrejestrowuje nianię z ubezpieczeń na formularzu ZUS ZWUA po zakończeniu opieki, potrąca z wynagrodzenia składki finansowane przez opiekunkę w tym ewentualną składkę chorobową i odprowadza je do ZUS-u.

Dodatkowo co miesiąc przekazuje dokumenty rozliczeniowe (ZUS DRA, RCA, RSA) do dwudziestego dnia miesiąca za miesiąc poprzedni.

Budżet państwa sfinansuje część składki za nianię

Budżet państwa finansuje składki w całości lub częściowo - w zależności od wysokości wynagrodzenia opiekunki. Jeżeli niania zarabia do połowy minimalnego wynagrodzenia, całość składek pokrywa państwo. W roku 2025 połowa płacy minimalnej wynosi 2333 zł. Jeśli pensja jest wyższa, składki od nadwyżki rozliczają i finansują wspólnie rodzic i niania. Dzięki temu koszt opieki nie obciąża nadmiernie rodziny, a niania zyskuje pełne zabezpieczenie ubezpieczeniowe.

Świadczenia przysługujące niani dzięki ubezpieczeniu

Umowa uaktywniająca zapewnia niani dostęp do ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych, a co za tym idzie prawo do różnych świadczeń. Niania może otrzymać świadczenia jednorazowe, okresowe lub stałe, na przykład w razie choroby, urodzenia dziecka i rodzicielstwa, wypadku przy pracy, niepełnosprawności czy niezdolności do pracy.

Zakres ubezpieczeń zależy od sytuacji niani:

- jeśli opieka nad dzieckiem jest jej jedyną pracą - obejmują ją obowiązkowo ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i wypadkowe) oraz ubezpieczenie zdrowotne,
- jeśli niania pracuje jednocześnie na pełnym etacie - w ramach umowy uaktywniającej ma obowiązkowe tylko ubezpieczenie zdrowotne.

Ubezpieczenie chorobowe jest dobrowolne. Składkę na nie finansuje sama niania, a rodzic potrąca ją z wynagrodzenia i odprowadza do ZUS-u. Daje ono prawo m.in. do zasiłku chorobowego, macierzyńskiego czy opiekuńczego. Prawo do zasiłku chorobowego powstaje po 90 dniach ubezpieczenia, z wyjątkiem wypadków w drodze do pracy lub z pracy - wtedy przysługuje od

pierwszego dnia.

Jak zawrzeć umowę uaktywniającą

- Zawarcie umowy uaktywniającej to prosta procedura. Umowa powinna określać czas i miejsce sprawowania opieki, zakres obowiązków, wysokość wynagrodzenia oraz okres obowiązywania. Warto pamiętać, że składki za nianię są opłacane przez budżet państwa do końca roku szkolnego, w którym dziecko kończy 3 lata, a w niektórych przypadkach do 4 lat. Jeśli pojawią się wątpliwości lub trudności z wypełnieniem dokumentów, zawsze można liczyć na pomoc pracowników ZUS-u, którzy wyjaśnią i podpowiedzą, jak poprawnie załatwić wszystkie formalności- wyjaśnia rzeczniczka.

Umowa uaktywniająca to pewność i bezpieczeństwo. Rodzic korzysta z dofinansowania z budżetu państwa, a niania zyskuje ubezpieczenia i prawa do świadczeń. Legalna praca daje gwarancję spokoju, a opieka nad dzieckiem staje się stabilnym i uczciwym zajęciem. Niezależnie od tego, czy nianią jest babcia dorabiająca do emerytury, czy młoda osoba rozpoczynająca karierę - wszyscy zyskują. A dziecko ma to, co najważniejsze - troskliwą i pewną opiekę.

Katarzyna Krupicka

regionalna rzeczniczka prasowa ZUS województwa podlaskiego

Source URL:

<https://hajnowka.pl/aktualnosc/zus/7299-zus-informuje-budzet-panstwa-dolozy-sie-do-skladek-za-nianie>